

Sygn. akt II Ca 101/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Longina Góra

Sędziowie: SO Małgorzata Mróz

SR (del) Maciej Ejsmont

Protokolant: Violetta Drohomirecka

po rozpoznaniu w dniu 16 kwietnia 2013 r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa **Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. (...)**

w W.

przeciwko **Wspólnocie Mieszkaniowej przy ul. (...)**

w W.

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Wałbrzychu

z dnia 4 października 2012 r., sygn. akt VIII C 803/10

I. zmienia zaskarżony wyrok w pkt I i III w ten sposób,

że powództwo oddala i nie obciąża strony powodowej

kosztami procesu;

II. umarza postępowanie w części dotyczącej apelacji strony powodowej;

III. nie obciąża strony powodowej kosztami postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 101/13

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Wałbrzychu wyrokiem z dnia 4 października 2012 roku zasądził od strony pozwanej, Wspólnoty Mieszkaniowej nieruchomości położonej w W.przy ul. (...), na rzecz Wspólnoty Mieszkaniowej nieruchomości położonej w W.przy ul. (...) kwotę 22.435 zł z ustawowymi odsetkami od poszczególnych sum od dnia ich

wymagalności, oddalił dalej idące powództwo oraz zasądził od strony pozwanej na rzecz strony powodowej koszty procesu w wysokości 3.432 zł. Sąd ten jako niesporne przyjął, że Wspólnoty Mieszkaniowe nieruchomości położonych w W.przy ul. (...)do (...)zawarły w 2001 roku porozumienie z (...) S.A.w W.co do modernizacji węzła ciepłego, położonego w budynku przy ul. (...)w W., który po modernizacji stanowi własność (...) S.A.w W., a strona powodowa będąca w posiadaniu pomieszczenia w którym znajdował się węzeł ciepły, podpisała w dniu 2 lipca 2001 roku z Przedsiębiorstwem (...)w W.umowę o sprzedaż ciepła do nieruchomości położonych przy ul. (...)do (...), w myśl której zobowiązała się ona do regulowania należności za zużyte ciepło do tych budynków na podstawie faktur wystawianych przez dostawcę i w terminach przez niego wyznaczonych. W związku z powyższym, na początku 2002 roku, strony podpisały „Porozumienie” ustalające zasady rozliczania dostarczanego ciepła do ich nieruchomości, zgodnie z którym strona pozwana zobowiązana była do dokonywania płatności na rzecz strony powodowej w wysokości iloczynu udziału procentowego na nią przypadającego w zużyciu ciepła i wartości wystawianych przez dostawcę ciepła faktur, przy czym strona powodowa za rozliczanie tychże kosztów pobierała od strony pozwanej wynagrodzenie w wysokości 150 zł netto rocznie. W latach 2002 do 2009 zarządca nieruchomości strony powodowej dokonywał obliczenia powierzchni grzewczej w budynkach poszczególnych wspólnot mieszkaniowych, którym była dostarczona energia cieplna z węzła ciepłego, będącego w budynku przy ul. (...)i na tej podstawie obliczano udział procentowy w wystawionych przez (...) S.A.rachunkach, a ostatni pomiar powierzchni grzewczej w tych budynkach miał miejsce na przełomie grudnia 2007r. i stycznia 2008r., na podstawie którego wyliczono, że udział procentowy powodowej wspólnoty wynosi 10,8898, pozwanej wspólnoty 11,0706 (wcześniej było 11,0906). Strona powodowa odłączyła grzejniki zamontowane w pomieszczeniach gospodarczych i w ten sposób zmniejszyła swoją powierzchnię grzewczą o 9,80 m², przez co nieznacznie zmniejszył się jej udział w ponoszeniu kosztów zużycia energii cieplnej. Strona powodowa wypowiedziała „Porozumienie”, które w związku z tym przestało obowiązywać z dniem 31 grudnia 2009r., przy czym nie zostały ustalone wspólnie nowe zasady rozliczania naliczanych przez (...) S.A.w W.kosztów zużycia ciepła. Strona pozwana powiadomiła stronę powodową, że z uwagi na dokonane wypowiedzenie, strona pozwana będzie rozliczała się za zużycie ciepła bezpośrednio z jego dostawcą. Zarządca strony powodowej, po otrzymaniu odczytu zużycia ciepła oraz miesięcznej faktury za poszczególne miesiące 2010r., wyliczył bieżące należności strony pozwanej, stosując zasady z nieobowiązującego już „Porozumienia”. W latach 2006 do 2010 strona pozwana występowała do (...) S.A.w W.o zawarcie z nią umowy o dostawę ciepła i wystawianie bezpośrednio na jej rzecz faktury, ale każdorazowo spotykała się z odmową z powodu niemożliwości rozliczenia tylko tej wspólnoty ze zużytej energii cieplnej, bez podania przez wszystkie wspólnoty sposobu podziału kosztów za energię, z uwagi na konstrukcję instalacji cieplnej w budynkach przy ul. (...)do (...). Strona pozwana w okresie od stycznia do grudnia 2010r. bezumownie korzystała z energii cieplnej poprzez węzeł ciepły położony w budynku przy ul. (...)w W., a (...) S.A.w W.nie przyjmował od niej wpłat z tego tytułu kierowanych z pominięciem strony powodowej, bezpośrednio do dostawcy ciepła. Postanowieniem z dnia 13 sierpnia 2010r. Sąd Rejonowy w Wałbrzychu zezwolił stronie pozwanej złożyć do depozytu sądowego kwotę 11.886,88 zł tytułem należności dla (...) S.A.w W.za pobór energii cieplnej w miesiącach od stycznia do marca 2010r. oraz zezwolił na składanie w przyszłości dalszych wymagalnych świadczeń z tytułu poboru tej energii, a w dniu 26 stycznia 2011r. Sąd Rejonowy w Wałbrzychu zezwolił (...) S.A.w W.na pobranie z rachunku depozytowego Sądu kwoty 16.264,92 zł. W dniu 23 września 2010r. strona pozwana dokonała polecenia przelewu na rachunek depozytowy Sądu kwoty 17.257,33 zł, a w dniu 25 października 2010r. kwoty 1.479,53 zł. Sąd I Instancji ustalił nadto, że w okresie od stycznia do grudnia 2010r. pracownik (...) S.A., na koniec każdego miesiąca, dokonywał odczytu głównego zegara na zaworze ciepłym, znajdującym się w budynku przy ul. (...), a licznik zużycia zamontowany na tym węźle wykazywał stan zużycia zbiorczego przez wszystkie Wspólnoty mieszkaniowe, tj. (...)do (...)i następnie wystawiał zbiorczą fakturę na stronę powodową, która dokonywała rozliczenia tychże kosztów na poszczególne Wspólnoty mieszkaniowe, poprzez przemnożenie podanej wartości za zużyte ciepło przez ustalony procentowy wskaźnik jego zużycia, wyliczony dla każdej Wspólnoty. Strona powodowa, w okresie spornym, regulowała należność za całe dostarczone ciepło do Wspólnot mieszkaniowych (...), na podstawie wystawionych przez (...) S.A.faktur, które płaciła w kilku transzach, często z niewielkim opóźnieniem, natomiast strona pozwana nie regulowała wystawionych na jej rzecz przez stronę powodową faktur za zużycie ciepła przez tę Wspólnotę w poszczególnych miesiącach, a ustaloną przez powoda należność do zapłaty od końca marca 2010r. przelewała bezpośrednio na konto (...) S.A, który odmawiał przyjęcia płatności. W dniu 11 sierpnia 2011 roku (...) S.A.w W.powiadomił stronę pozwaną, że pobraną z depozytu sądowego

kwotę 11.400,91 zł zalicza na należność za zużycie ciepła w miesiącu kwietniu 2011r. Przy tak poczynionych ustaleniach faktycznych Sąd Rejonowy uznał powództwo za uzasadnione w oparciu o treść art. 405 kc przyjmując, że strona pozwana uzyskała korzyść majątkową kosztem strony powodowej, która w okresie od stycznia do grudnia 2010 roku pokryła za nią koszty zużycia ciepła dostarczonego przez (...) S.A.do Wspólnoty przy ul. (...), gdyż pobrane środki z depozytu sądowego wpłacone przez stronę pozwaną zostały zaliczone na należności za zużycie ciepła w miesiącu kwietniu 2011 roku. Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, że w sprawie pozostawały wątpliwości co do ilości zużytego ciepła przez stronę pozwaną, których jednak Sąd nie mógł rozstrzygnąć, biorąc pod uwagę rozkład ciężaru dowodowego, na niekorzyść strony powodowej, gdyż pozwana przyznała, że zużyła ciepło, a powódka wykazała prawdopodobną ilość zużycia tego ciepła przez pozwaną, stosując w tym celu sposób zużycia ciepła przypadający na pozwaną taki, jak obowiązywał strony przez 7 lat i był przez nie akceptowany, przy czym strona pozwana wpłacała do (...)S.A. w W., a następnie do depozytu sądowego, należności za miesięczne zużycie ciepła w takich samych wysokościach w jakich naliczała to zużycie strona powodowa lub w bardzo zbliżonych. Strona pozwana nie zgłosiła też wniosków dowodowych, które miałyby na celu rzeczywiste zweryfikowanie poprawności liczenia zużycia ciepła przez powódkę wobec pozwanej Wspólnoty. Z tych przyczyn Sąd I Instancji przyjął za uzasadnione wyliczenia powódki co do ilości i wartości zużytego ciepła przez stronę pozwaną i uznał, że skoro powodowa Wspólnota zapłaciła za dostarczone ciepło także do strony pozwanej, do czego było zobowiązana wobec zawartej umowy o dostawę ciepła z (...)S.A. w W., to miała prawo domagać się zwrotu od tejże Wspólnoty wydatkowanych na ten cel środków, a tym samym na podstawie art. 405 kc i art. 481 kc zachodziła podstawa do zasądzenia od pozwanej Wspólnoty mieszkaniowej na rzecz strony powodowej kwoty jak w zaskarżonym wyroku. O kosztach procesu Sąd I Instancji orzekł na podstawie art. 98 kpc.

Apelację od wyroku wywiodły obie strony z tym, że strona powodowa następnie cofnęła swoją apelację oraz cofnęła powództwo, przy czym strona pozwana nie wyraziła zgody na cofnięcie powództwa.

Strona pozwana we wniesionej apelacji zaskarżyła wyrok w całości, zarzucając mu naruszenie prawa materialnego, a to art. 405 kc, polegające na błędnym zastosowaniu tego przepisu w sytuacji, gdy nie doszło do bezpodstawnego wzbogacenia się strony pozwanej kosztem strony powodowej, niezastosowanie art. 470 kc i przyjęcie, że strona pozwana wzbogaciła się bezpodstawnie w sytuacji, gdy ważnie złożyła ona do depozytu sądowego należności za dostawę ciepła, a tym samym uiszczała należność z tego tytułu, naruszenie przepisu art. 481 kc poprzez uznanie przez Sąd Rejonowy, że powodowi przysługują odsetki ustawowe liczone od następnego dnia po dacie płatności wskazanej przez (...) S.A.w fakturach, podczas gdy zgodnie z prawomocnym postanowieniem Sądu Rejonowego w Wałbrzychu z dnia 13 sierpnia 2010r. sygn. akt VIII Ns 210/10 strona powodowa w terminie uiszcza płatności za pobór energii cieplnej. Strona pozwana zarzuciła nadto sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez przyjęcie, że strona powodowa dokonywała zapłaty na rzecz (...) S.A.w W.za dostarczone stronie pozwanej ciepło oraz naruszenie art. 233 § 1 kpc mające wpływ na wynik sprawy, wobec wybiórczej oceny materiału dowodowego i przyznanie mocy dowodowej zeznaniom świadków wnioskowanych przez powódkę, a zupełne pominięcie dowodów z dokumentów, jak wydruki z zestawienia zaksięgowanych transakcji za okres od stycznia do grudnia 2010r. z ksiąg rachunkowych (...) S.A., z zeznań strony pozwanej oraz prawomocnego postanowienia Sądu z dnia 13 sierpnia 2010r. sygn. akt VIII Ns 210/10 o zezwoleniu na złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego w kwocie 11.886,88 zł. Wskazując na powyższe uchybienia strona pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I i III poprzez oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz od strony powodowej kosztów procesu za obydwie instancje.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja strony powodowej, wobec jej cofnięcia, podlegała umorzeniu (art. 391 § 2 kpc). Jakkolwiek strona powodowa złożyła oświadczenie o cofnięciu powództwa w niniejszej sprawie, to w sytuacji, gdy strona pozwana nie wyraziła zgody na to cofnięcie, a strona powodowa cofając pozew nie zrzekła się dochodzonego roszczenia, zachodziły warunki do rozpoznania apelacji wniesionej przez stronę pozwaną (art. 203 § 1 kpc), która w ocenie Sądu II Instancji jest uzasadniona. Zgodzić bowiem należało się ze skarżącym, że Sąd Rejonowy niewłaściwie zastosował w sprawie art. 405 kc jako podstawę prawną roszczeń strony powodowej wobec pozwanej Wspólnoty w sytuacji, gdy jak wynika z akt sprawy VIII Ns 210/10 Sądu Rejonowy w Wałbrzychu, Sąd ten postanowieniem z dnia 13 sierpnia 2010 roku zezwolił

pozwaną Wspólnotę na złożenie do depozytu sądowego kwoty 11.886,88 zł z tytułu poboru energii cieplnej w 2010 roku oraz na składanie dalszych świadczeń z tego tytułu, które to orzeczenie uprawomocniło się, a strona pozwana wpłacała do depozytu sądowego kwoty odpowiadające tym, jakie powinna uiszczać za pobrane ciepło. Okoliczność ta została podniesiona przez stronę pozwaną i nie zakwestionowana przez stronę powodową, przy czym wynika ona także z akt sprawy Sądu Rejonowego w Wałbrzychu Sygn. VIII Ns 210/10, w których odnotowano dalsze wpłaty. W tej sytuacji nie można mówić o bezpodstawnym wzbogaceniu strony pozwanej kosztem strony powodowej. Strony też nie wiązało już żadne porozumienie, gdyż wcześniejsze przestało obowiązywać z dniem 31 grudnia 2009r., tak więc od tej daty nie istniał między nimi żaden stosunek obligacyjny, który stwarzałby po stronie pozwanej Wspólnoty obowiązek świadczeń finansowych na rzecz strony powodowej z tytułu dostawy ciepła nieruchomości przy ulicy (...). Niemniej jednak faktem było nadal, że to powodowa Wspólnota z racji posiadania w jej budynku węzła cieplnego, była stroną umowy z dnia 2 lipca 2001 roku, zawartej z (...)S.A. w W., jako dostawcą, o dostawę ciepła w wodzie gorącej do nieruchomości Wspólnot Mieszkaniowych położonych w W.przy ul. (...)do (...). Ta okoliczność zmuszała więc wszystkie wymienione wyżej Wspólnoty do wypracowania pewnych zasad wzajemnych wewnętrznych rozliczeń. Zasady takie zostały ustalone w Porozumieniu z 2002 roku, podpisanym przez przedstawicieli wszystkich Wspólnot mieszkaniowych, które jednak przestało obowiązywać z dniem 31 grudnia 2009r., a zainteresowane podmioty nie przyjęły innych alternatywnych rozwiązań, przy czym (...) S.A.S.A w W.odmawiało zawarcia umowy o dostawę ciepła z poszczególnymi Wspólnotami Mieszkaniowymi, które zasilane były z węzła cieplnego przy ul. (...), a tym samym obciążało nadal w całości stronę powodową rachunkami za dostarczane ciepło, nie chcąc początkowo nawet przyjmować dobrowolnych wpłat przelewanych na jej rzecz przez stronę pozwaną. Jakkolwiek Sąd II Instancji, z przyczyn wskazanych wyżej, uznał apelację za uzasadnioną i zmienił zaskarżony wyrok w taki sposób, że powództwo oddalił, to jednak przyjął, że dla oceny żądania strony pozwanej w przedmiocie zwrotu kosztów procesu odnieść należało się tu do treści art. 102 kpc. W ocenie tego Sądu sprawa niniejsza miała szczególny charakter, a strona pozwana dała swoim zachowaniem powody do wytoczenia powództwa, ponieważ nie przelewała stronie powodowej we właściwym terminie, wydatkowanych przez nią środków za dostarczenie ciepła, także do Wspólnoty mieszkaniowej przy ul. (...)pomimo, że (...) S.A.w W.odmawiało przyjęcia zapłaty należności bezpośrednio od strony pozwanej, obciążając ją w całości stronę powodową. Postanowienie Sądu Rejonowego o zezwoleniu na złożenie przez pozwaną Wspólnotę przedmiotu do depozytu sądowego zostało wydane dopiero w dniu 13 sierpnia 2010 roku w sprawie VIII Ns 210/10, a strona pozwana z pozwem wystąpiła w lipcu 2010 roku. Poza tym nie można nie zauważyć, że do chwili obecnej strona pozwana nie zawarła oddzielnej umowy z (...)S.A w W.o dostawę ciepła do swojej Wspólnoty, a tym samym nadal strona powodowa jest stroną umowy o dostawę ciepła do Wspólnot Mieszkaniowych położonych przy ul. (...)do (...) i zobowiązana do regulowania wystawianych na jej rzecz faktur. Dlatego też strony powinny wspólnie szukać porozumienia i wyjścia z tej mało komfortowej dla każdej z nich sytuacji, niekoniecznie w sposób taki jak uczyniła to pozwana Wspólnota mieszkaniowa, a to przez zaniechanie płatności.

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 386 § 1 kpc, zmieniono zaskarżony wyrok i orzeczono co do istoty sprawy, oddalając powództwo wobec jego bezzasadności.

O kosztach procesu za obie instancje orzeczono na podstawie art. 102 kpc, nie obciążając nimi strony powodowej z przyczyn wskazanych wyżej.